

МОГУЋНОСТ КОРИШЋЕЊА ШУМСКОГ ОСТАТКА

АУТОРИ:

Др ЗОРАН ТОМОВИЋ¹

ГОЈКО ЈАЊАТОВИЋ, дипл. инж.¹

Др САВО РОНЧЕВИЋ²

1. Јавно предузеће "Војводинашуме", Петроварадин
2. Институт за низијско шумарство и животну средину,
Нови Сад

ВОЈВОДИНАШУМЕ

ПРОИЗВОДНИ ПОТЕНЦИЈАЛ ШУМА СРБИЈЕ

- Површина шума: 2.252.400ha
- Залиха дрвне запремине: 362.487.418m³
- Прираст: 9.079.772m³
- Могући принос: 6.313.683m³
- Пањевина: +18%
- Ситна грањевина: ?
- Жбунаста вегетација: ?
- Подраст: ?

СТРУКТУРА БИОМАСЕ ДРВЕТА У СРБИЈИ

- Могући бруто принос: $6.313.638\text{m}^3$
- Нето принос: $5.050.911\text{m}^3$ (80% од бруто)
- Техничко обло дрво: $1.399.102\text{m}^3$ (27.7% од нето)
- Просторно дрво: $3.651.809\text{m}^3$ (72,3% од нето)
- Дрвни остатак: $1.262.727\text{m}^3$ (20% од бруто)
- +Пањевина: $1.136.455\text{m}^3$ (18% на бруто)
- Ситна грањевина:?
- Подраст:?
- Жбунаста вегетација:?
- Дрво из пољопривреде и воћарства:?
- Дрво из грађевинарства:?

ПРОИЗВОДНИ ПОТЕНЦИЈАЛ ШУМА ЈП "ВОЈВОДИНАШУМЕ"

- Површина шума: 97.749ha
- Дрвна залиха: 19.998.881m³
- Прираст: 679.865m³
- Могући принос: 646.404m³
- Пањевина: +18%
- Ситна грањевина: ?
- Подраст: ?
- Жбунаста вегетација: ?

СТРУКТУРА БИОМАСЕ ДРВЕТА У ЈП "ВОЈВОДИНАШУМЕ"

- Могући бруто принос: 646.404m^3
- Нето принос: 530.123m^3 (82% од бруто)
- Техничко обло дрво: 296.647m^3 (55,97% од нето)
- Просторно дрво: 233.412m^3 (44,03% од нето)
- Дрвни остатак: 116.281m^3 (17,9% од бруто)
- Пањевина: 116.353m^3 (18% на бруто)
- Ситна грањевина:?
- Подраст:?
- Жбунаста вегетација:?

ОТПАДАК У ПРИМАРНОЈ ПРЕРАДИ

- Обло ТЕХНИЧКО дрво: $1.399.102\text{m}^3$
- Главни производ примарне прераде: 699.551m^3 (50%), или свега **11,08%** од могућег приноса дрвета шума Србије
- Укупни отпадак: 699.551m^3 (50%)
- Просторно дрво: $3.651.809\text{m}^3$
- Могући принос: $6.313.683\text{m}^3$
- Просторно дрво и укупни дрвени остатак: **88,92%!**

ЕНЕРГЕТСКЕ ПЛАНТАЖЕ

- Наменска производња дрвне масе за енергетске потребе
- Плантаже (интензивни засади) кратке опходње (1 до око 10 година)
- Користе се селекционисане сорте брзорастућих врста
- Селекционисане сорте топола и врба имају велики значај у производњи биомасе дрвета за енергетске потребе

ОБЛИЦИ КОРИШЋЕЊА

- **Огревно дрво-традиционално и једноставно**
- **Дрвни ивер**
- **Брикети**
- **Пелете**

Напомена: у односу на огревно дрво, сви други наведени облици коришћења имају већу енергетску ефикасност

КЉУЧНИ ПРОБЛЕМИ КОРИШЋЕЊА У СРБИЈИ

- Ниска цена огревног дрвета и дрвног остатка
- Високи трошкови производње и транспорта огревног дрвета и дрвног остатка
- Неразвијена технологија прикупљања дрвног остатка, прераде у квалитетније облике коришћења и енергетских постројења за сагоревање
- Не постоји обавеза производње дела енергије из обновљивих извора
- Не постоје субвенције за производњу биомасе
- Недостатак одговарајуће механизације и опреме
- Недовољна отвореност шума шумским путевима

НЕКИ ПРИМЕРИ МЕХАНИЗАЦИЈЕ ЗА САКУПЊАЊЕ ДРВНОГ ОСТАТКА

ЗАКЉУЧЦИ

- **У Србији постоје значајне количине биомасе дрвета за производњу енергије**
- **Коришћење биомасе дрвета за енергетске потребе је на ниском технолошком нивоу**
- **Недовољно коришћење биомасе дрвета**
- **Потребна израда стратегије коришћења биомасе у производњи енергије**
- **Потребна одговарајућа законодавна регулатива за спровођење стратегије**
- **Неопходне су мере субвенција за развој технологија и коришћење биомасе за производњу енергије**

ИЗВОРИ ПОДАТАКА

- Др Предраг Алексић: Привредне функције шума за НШАП-рукопис
- Проф. др Градимир Данон, проф. др Војислав Бајић, др Саво Рончевић, проф. др Василије Исајев, мр Слободан Бајић и Слободан Орешчанин: Енергетски потенцијал остатка дрвне биомасе шумарства и прераде дрвета-студија
- Доц. др Милорад Даниловић: Видео-презентације коришћења биомасе за производњу енергије
- ***Шумски фонд Јавног предузећа "Војводинашуме"

ХВАЛА НА ПАЖЊИ!